

## **WESEPE LAAT JE NIET LOS (18)**

In en om de pastorietauin (2)

Welwillendheid – ja – weldadige welwillendheid; het is als zuivere organische mest op een levensakker!

In deeltje (1) werd er al gerept over veel gras dat de term gazon nauwelijks verdient. Kniehoogte daarvan was in de regel op zichzelf geen probleem voor die oude – en ferm knallende schotelmaaier die ook de hoogste molshopen en ontluikende takjes houtopslag goed aankon.

Iets anders waar wat aan gebeuren moest waren die 7 of 8 hoog uitgegroeide dennenbomen die ooit als klein waren aangeplant rond een zonneterrasje achter de pastorie. Nou, mooi toch?

Ja, totdat we er na de eerste herfst, winter en voorjaar erachter kwamen dat die groene naaltige sieraden heel wat licht wegnamen, zodat dat een kille achterkamer en vochtige kasten opleverde.

Even een bron van immer aanwezige goedwillendheid discreet aangeboord en jawel, ... de volgende zaterdag hoorden we het geronk van een naderende trekker plus aanhangwagen met kettingzagen, touwen en wat dies meer zij. En met een paar uur was het kapklusje met elkaar geklaard en alles geheel vanzelfsprekend opgeruimd.

Ja, maar naast een gevoel van dankbaarheid leverde deze ruimte-en-licht-scheppende activiteit nog iets anders op; nl. aanzet en stof tot een preek. Al doende waren bij dat vellen van de bomen op zijn minst 2 vogelnestjes uit de bomen gevallen en een vlaamse gaai – en een houtduifkuiken – hadden de val ter aarde overleefd. Bij de verzorging uit mensenhand heeft de vlaamse gaai het nog het langst volgehouden, want die bescheiden en gestreste houtduif weigerde ten enenmale zijn snavel open te doen! Het lijkje en het nog levende beestje in een papieren mandje gedaan, als middel tot aanschouwelijk onderwijs, mee de kerk in gesmokkeld (maar uit de blik en de woordeloze zachte glimlach bleek dat kosteres Dina wel weer iets bijzonders vermoedde).

De overweging die volgde was gebaseerd op Psalm 81 vs 12, voor de grap gekozen uit de bundel "Psalmen en Gezangen" (1938) die voor ons oudere generatie nog bekend is:

“opent uwen mond,  
eist van Mij vrijmoedig  
op Mijn trouw verbond,  
al wat U ontbreekt  
schenk Ik, zo gij 't smeekt,  
mild en overvloedig!”

En daarnaast groeide er nog een ander verlangen betreffende die grote pastorietauin. Een goed verzorgde bloementuin elders vind ik in de regel prachtig, maar mijn persoonlijke voorkeur gaat toch eerder uit naar een groententuin (hetgeen voor mij iets spiritueels heeft, maar daar kom ik later op terug). Grasveld genoeg, o.a. tussen een schuurtje als garage voor en een prachtige haast mysterieuze klimboom achter in de tuin en dat allemaal aan de kant waar vader en zoon de Jong nog een stuk weiland hadden. Heerlijk, zo'n plattelandsgemeente met welwillende mensen, elk op hun eigen gebied.

In een uurtje of zo (ik deed zelf bezoekwerk in de gemeente) ziedaar, een prachtig stukje omgeploegd! Ja, ... en dan nog wat mest voor deze toch al decennialang verschraalde grond!

En toen bleek maar weer eens: een goede buur is beter dan een verre vriend! Van de burens Grootentraast mocht ik een trekker en een slepkoare lenen om uit Averlo een vracht mest te halen.

Een heerlijke ochtend; vroegere tijden herleefden: met de greep in de stront en met wapperende haren (die ik toen nog had) met gezwinde spoed visa versa met een ronkende dieselmotor door het prachtige landschap.

Maar nu gaat het mij eigenlijk alleen om die kiep- of slepkoare; die had mij in mijn jeugd in het dorpje Overdinkel eigenlijk al gefascineerd als boeren daarmee bezig waren met hun mest, bieten of knollen. Hoe kan dat – een vracht die je niet leeg hoeft te scheppen maar die je zomaar leeg kunt kiepen? Natuurlijk heb ik veel later op de HLS nogal wat over landbouwmechanisatie met allerlei technisch vernuft mogen opsteken. Maar al die mechanica is uiteindelijk voortgekomen uit het allereenvoudigste en ooit op een proefondervindelijke manier eeuwen ja zelfs millennia geleden ontdekt.

Zo'n 250 jaar voor Christus was het de Griekse filosoof, wis- en natuurkundige, Archimedes die ook o.a. dit oude stukje landbouwtechniek verklaarde vanuit zijn ooit opgestelde wet:  $\text{Arbeid} = \text{Kracht} \times \text{Weg}$ . Dat wil dus zeggen als je een stuk arbeid moet verrichten en je hebt niet zoveel kracht om dat in 1x keer voor elkaar te krijgen, dan moet je de weg langer maken. Je laadt een vracht op die slepkoare van laten we zeggen een ton zwaar, dan kun je toch die vracht in 1x storten, weliswaar met een ferme armbeweging. De truc is dat de as van de 2 wielen net iets voorbij de middellijn van de bak geplaatst is! Ja, je staat er versteld van op hoeveel verschillende manieren je dagelijks gebruikt van deze ooit eens beschreven set " $\text{Arbeid} = \text{Kracht} \times \text{Weg}$ "! Denk maar eens aan de werking van een katrol of aan de trappers van je fiets, of aan de versnellingsbak van een auto of aan het ontdoppen van een bierflesje of aan een breekijzer of jawel aan het spitten in de tuin en nog tienduizenden andere voorbeelden. Alles, maar dan ook alles is ooit proefondervindelijk uitgevonden door nog onwetenschappelijke maar zeer praktisch ingestelde (primitieve?) mensen.

Eigenlijk kun je dan met een variatie op de eerste regel van lied 478 vs 1 alleen maar zeggen:

*" komt, verwonder hier o mensen  
hoe Archimedes onze arbeid beschrijvend  
bezingt!"*

De volgende keer het laatste gedeelte (3) van de pastorietuin: "aan de schop, met aandacht voor het leven".

Ds. Dick van Doorn